



เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี ๒๕๖๖ แต่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องถูกผู้ร้องกล่าวหาว่า กระทำการอันเป็นการทุจริตการเลือกตั้ง ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ถูกร้อง ต่อมาศาลฎีกามีคำพิพากษา คดีหมายเลขแดงที่ ลต สส ๓๓๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๗ ว่า ผู้ถูกร้องกระทำการอันเป็นการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกร้องเป็นเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษา

เห็นว่า รัฐธรรมนูญบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแล การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ให้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งหรือการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริต หรือเที่ยงธรรม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๕ ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจระงับสิทธิของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกเป็นการชั่วคราวก่อนการประกาศผลเลือกตั้งหรือการเลือก แต่หาก ภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจตัดสิทธิของ บุคคลใด ๆ หากมีเหตุทำให้สมาชิกภาพของผู้ได้รับการเลือกตั้งหรือการเลือกต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ หรือมาตรา ๑๑๑ แล้วแต่กรณี คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัย สมาชิกภาพของผู้ได้รับการเลือกตั้งหรือการเลือกนั้นตามมาตรา ๘๒ หรือหากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับ การกระทำของบุคคลอื่น คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อให้พิจารณาเพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒๖

การสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ เมื่อได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้ว สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาจะ สิ้นสุดลงหากมีเหตุตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๑

เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกร้องต้องคำพิพากษาของศาลฎีกาว่า ผู้ถูกร้องกระทำการ อันเป็นการทุจริตการเลือกตั้ง พิพากษาให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกร้องเป็นเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันมีคำพิพากษา การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของศาลฎีกาดังกล่าว เป็นการพิจารณา พิพากษาอรรถคดีซึ่งเป็นอำนาจของศาลที่ดำเนินการให้เป็นไปโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๖ ย่อมมีผลสมบูรณ์ผูกพันผู้ร้องและผู้ถูกร้อง ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจตรวจสอบคำพิพากษาของศาลฎีกา ทั้งนี้ การมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๘ และมาตรา ๑๐๘ ต้องมีอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ก่อนและขณะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือการเลือกให้ดำรงตำแหน่ง ตลอดถึงภายหลังการได้รับ เลือกตั้งหรือการเลือกให้ดำรงตำแหน่งและระหว่างดำรงตำแหน่งด้วย ผู้ถูกร้องจึงเป็นบุคคลผู้อยู่ระหว่าง

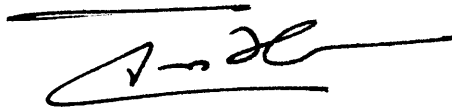
ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งอันเป็นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) ประกอบมาตรา ๙๘ (๕) มีผลให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๑ (๔)

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงนับแต่เมื่อใด เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๑ (๔) บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) ประกอบมาตรา ๙๘ (๕) คือ การถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ศาลฎีกามีคำพิพากษา คดีหมายเลขแดงที่ ลต สส ๓๓๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๗ เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกร้องเป็นเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ มีคำพิพากษา รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง” บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภาที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องสั่งให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่นั้น ดังนั้น สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง นับแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

เมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงทำให้มีตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกว่างลง ประธานวุฒิสภาต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้นขึ้นมาดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ โดยให้ถือว่าวันที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงคือ วันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลในวันอ่าน คือ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๘

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๑ (๔) ประกอบมาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๑) และมาตรา ๙๘ (๕)

นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ คือ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ และให้ถือว่าวันที่ศาลรัฐธรรมนูญอ่านคำวินิจฉัยให้แก่คู่กรณีฟังตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลในวันอ่าน คือ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๘ เป็นวันที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกวางลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง



(นายจिरินติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ